

TRADUCCIÓ DE 'TERRA DE FOC'

►►► Tal com passa amb la memòria, que el poeta exerceix de dues maneres, primer com a exiliat en constant retorn, i, en segon lloc, com a observador de la vida que porta a l'oblit, les escenes es dupliquen.

A *Tren a Maisons-Laffitte* s'explora aquest tema: el poeta viatja en un tren, des d'on veu una vela de circ muntada en una esplanada. Els acrobates juguen: se suposa que el seu gest ha de ser perfecte en l'instant, però tot al seu entorn pren una mateixa pàtina –les samarretes són roses, potser descolorides–, fins que arriba a casa de l'amic que perd la memòria. Aquest punt del poema és senzill i precís com una acrobàcia: la vida és fugaça, també per a un mestre, que s'ha perdut en aquella mateixa línia de lleugeresa i transitorietat del record.

La força elegíaca de la poesia de Zagajewski està en una

Adam Zagajewski va néixer a L'viv el 1945 i va pertànyer a l'anomenada Generació del 68, a l'entorn de l'autoanomenat grup Ara. D'alguna manera, tal com ell ens explica en el seu dietari *En la belleza ajena*, va començar a escriure immers en el soroll i la lletjor del seu país i a absoure's de la trivialitat que l'envoltava. Sèneca va fer el mateix a Baies. Tot artista s'ha de sotmetre a aquesta condició.

SIGNIFICATS NOUS

En les seves obres, tot apunta a aquelles dualitats a què fem referència més amunt: solitud o solidaritat, record i oblit, exili o integració, poesia o història. Per a Zagajewski, la poesia cerca els significats nous en comparació amb la història, que en busca els vells. En una imatge esplèndida, se'ns diu que allò que interessa la poesia és el que hi ha dins del fruit de la casta-

ALLÒ QUE VA PASSAR

Allò que va passar, va passar ja abans. Jueu a l'herba quatre tones de mort, llàgrimes seques romanen entre fulles d'herbolari.

Allò que succeï es quedarà amb nosaltres, i creixerà i es farà més petit.

Però nosaltres hem de viure, diu un castanyer ple de floridura.

Nosaltres hem de viure, canta la llagosta.

Nosaltres hem de viure, xiuxiueja el botxí.

Del llibre *Terra de foc*, d'Adam Zagajewski
Traduït per Xavier Farré

certa contenció de les situacions que després es resolen en imatges d'una plasticitat sorprenent. Així, tot parlant dels morts que l'acompanyen, diu: "En velles cartes trobo traces de l'escriptura / que s'encimbellava a l'extrem de la pàgina, / com un cargol al mur d'un psiquiàtric".

CONTRA L'AMNÈSIA

Les diverses percepcions de la memòria van constituint un bucle inacabable en el llibre, en la peça petita i en el record col·lectiu, però des de la solitud militant de l'exili que persegueix la terra del foc, és a dir, la terra ideal en la qual la consciència lluita contra l'amnèsia i el caràcter extraordinari de la poesia subverteix les lleis de la gravetat per unir el passat amb el present, els morts amb els vius. I és en aquest poema on també conflueix el mosaic cultural a què pertany el poeta amb un cert afany transcendent i unívoc. *Passejava per una ciutat medieval* és la peça que tanca el recull, però obre la porta a triar la llibertat, a escollir ser lliure en aquesta terra de ningú.

nya quan se li lleva la clova: el fruit tendre i rosat que recorda una cicatriu. Les mirades del poeta a les pintures que descriu en el llibre li retornen, d'alguna manera, l'ombra d'aquesta cicatriu.

L'autor polonès va estudiar a Cracòvia psicologia i filosofia i l'any 1982 va emigrar a París. També ha exercit com a professor a Houston. A partir de l'any 2002, decideix de tornar a Cracòvia. El seu prestigi ve avalat per nombrosos premis i és un dels poetes que es valoren en les candidatures del premi Nobel.

La traducció de Xavier Farré és extremament eficaç, amb una llengua molt depurada que dona absoluta transparència al text. El seu mèrit i el de l'editorial és doble, ja que és la primera traducció de què disposem en català i esperem que no sigui la darrera.

Adam Zagajewski,
Terra del foc.
Traducció de Xavier Farré.
QUADERNS CREMA.
Barcelona, 2004.

L'APARADOR

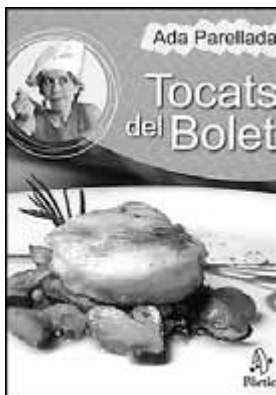
Alejo Carpentier,
Los pasos perdidos.
EDITORIAL LOSADA.
Buenos Aires, 2004.

El narrador i assagista cubà Alejo Carpentier (1904-1980) va viure a Veneçuela entre el 1945 i el 1959, allà, durant un viatge pel riu Orinoco, li va arribar la inspiració per a aquesta novel·la escrita en format de dietari i plena de descripcions.

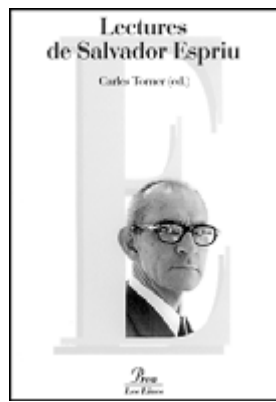
Dr. Jaume Burch,
Confidències d'un metge tafaer.
ARA LLIBRES.
Barcelona, 2004.

Jaume Burch és el pseudònim amb què un metge especialista en malalties cròniques explica anècdotes viscudes passant-les pel sedàs de la ironia. Històries que ens poden fer ruboritzar, riure o plorar, tot mirant d'oferir la part humana de la professió.

Ada Parellada, *Tocats del bolet*.
PÒRTIC. Barcelona, 2004.

Ara que és temporada, aquí teniu un llibre dedicat al món dels bolets. La xef de cuina Ada Parellada –que després de formar-se a la Fonda Europa de Granollers ha obert a Barcelona els restaurants Semproniana i Pla dels Àngels– ens ofereix la manera de divertir-nos a l'hora de cuinar i menjar.

Lectures de Salvador Espriu,
edició de Carles Torner.
PROA. Barcelona, 2004.

Peculiar i suggeridora antologia poètica de Salvador Espriu amb vint-i-vuit poemes comentats per autors de generacions i adscripcions literàries molt diferents. No segueix cap criteri unitari perquè cada autor ha decidit lliurement quin poema volia comentar.

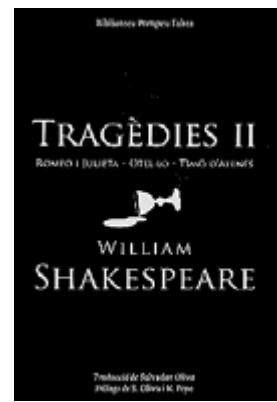
Najat El Hachmi, *Jo també sóc catalana*.
COLUMNA.
Barcelona, 2004.

Assaig narratiu d'una marroquina que va arribar a Catalunya quan tenia vuit anys. Amb un català impecable i ric en matisos, El Hachmi ens ofereix unes reflexions per entendre com són els nous catalans del segle XXI, partint de la pregunta del seu fill: "Jo sóc català, mama?".

Ramon Usall, *Un món en blau i grana*.
El Barça d'Eric Castel.
PAGÈS EDITORS. Lleida, 2004.

Amb pròleg de Joan Laporta, l'historiador i sociòleg Ramon Usall analitza l'univers blaugrana i repassa aspectes com ara la vinculació del club amb el territori, els valors esportius, el civisme... Eric Castel és un personatge de còmic creat pels belgues R. Reding i F. Hugues.

William Shakespeare, *Romeo i Julieta*, *Otello* i *Timó d'Atenes*.
Traducció de Salvador Oliva.
DESTINO. Barcelona, 2004.

Dins la col·lecció *Biblioteca Pompeu Fabra*, edició de tres tragèdies de Shakespeare (1564-1616) amb pròlegs de Salvador Oliva i Northrop Frye. Amor i amistat, gelosia i ambició, traïció i generositat són alguns dels conceptes que hi apareixen.

Anna Frank, *El diari d'una noia*.
EUMO / UNIVERSITAT DE BARCELONA.
Vic / Barcelona, 2004.

Reedició d'aquest clàssic dins la col·lecció *Català fàcil*, que ofereix textos seleccionats i simplificats per als que aprenguin la llengua. Els llibres, graduats en tres nivells (500, 1.500 i 3.000 paraules), contenen un CD amb la versió parlada.

Dr. Eduard Estivill i Montse Domènech, *Contes per abans d'anar a dormir*.
PLANETA.
Barcelona, 2004.

Llibre concebut com un compendi de contes triats amb una idea ben clara: que continguin un plus educatiu per als pares per tal que puguin donar algunes normes a l'hora de tractar problemes, dubtes i angoixes que els fills els plantegin.